

Thisted Sangforening

Kaj Sekkelund

Thisted Sangforening af 1913 er en af de mange foreninger, der igennem årene har sat kulør på kulturlivet i byen.

Fritidsinteresserne blev som oftest organiseret ved en foreningsdannelse, og det var f.eks. sportsforeninger, musik-, teater-, spejderbevægelser og meget andet. Det samme gjaldt interessen for sangkor og musik. Sangforeningerne i Thisted daterer sig tilbage til 1870'erne, hvor man finder Thisted Sangforening og Thisted Borgersangforening. Og traditionen med sangforeninger må siges på et tidligt tidspunkt at have stået stærkt i byen. Efter århundredskiftet finder man Thisted Sangforening af 1913 og Thisted Kristelige Sangkor, der gennem en lang årrække levede i bedste velgående med stor medlemsopbakning. Ikke før de seneste årtier har sangforeningstraditionen været nedadgående.

Stiftelsen

Stiftelsen af Thisted Sangforening af 1913 fandt sted på Hotel Thy den 3. januar 1913 af 13 sanginteresserede med tilknytning til byens arbejderparti - erhvervsmæssigt var det næsten udelukkende håndværkere. Desuden var kantor i. K. Fredskild indbudt og anmodet om at være dirigent, hvis der kunne dannes et kor, hvilket lykkedes. Efter at Fredskild havde prøvet stemmerne, dannedes et sangkor med en passende fordeling mellem tenor- og basstemmer. De følgende år gav koret en række af koncerter dels lokalt på Afholdshotellet, i plantagen o.s.v. - dels i oplandet og efterhånden også udenbys ved sangerstævner og lignende, især ved foreningsarrangementer blev koret populært. Og foreningerne fik derved underholdning for en billig penge. Kantor Fredskild fungerede som dirigent til 1957, hvor han beskrives som energisk og uden sidestykke, og Fredskild dirigerede tillige flere andre kor i byen; folkekoret, korforeningen, dobbeltkvartetten, børnekor m.fl.

"Sangernes Hus" i Plantagen.

Flere historier kan fortælles fra foreningens første år. F.eks. havde koret taget navn efter den tyske filosof "Karl Marx", hvilket dog hurtigt ændredes, og foreningen var ikke specielt politisk betonet. Desuden skal det nævnes, at alle sangerne til koncerter og fester skulle bære "hvidt slips". Men i øvrigt er det gennemgående, at foreningens første år var præget af økonomiske vanskeligheder, og bl.a. indkaldelse til sikringsstyrkerne i 1914 og den

spanske syge - epidemien i 1918 - lagde en dæmper på foreningens aktiviteter.

Stævnerne og koncerterne

Det væsentligste for sangkoret var selvfølgelig koncerterne - men også i høj grad det samvær, som fandtes i forbindelse med koncerterne og den ugentlige øveaften. Foreningen i Thisted blev fra begyndelsen indmeldt i "De centraliserede jyske Arbejder-Sangforeninger" og senere "Arbejder-sangkorenes Landssammenslutning", og disse organisationer arrangerede årlige og halvårslige sangerstævner, hvor ligesindede sanginteresserede mødtes til koncerter med de respektive kor og indslag af professionelle kunstnere.

Thisted Sangforening af 1913. Koret fotograferet i Plantagen.

Som nævnt plagedes foreningen af en stram økonomi, og det kostede penge at rejse til disse stævner. For at skaffe penge til stævnedeltagelse afholdt koret en række kirkekoncerter rundt i Thy i 1922. Og kirkekoncerterne har tilsyneladende været en succes, idet foreningen i 1924 arrangerede kirkekoncert til fordel for børneasyet. En forløber for de kirkekoncerter, Odd-Fellow-logen senere arrangerede hvert år til jul til fordel for fattige børns bespisning og beklædning, hvor også Sangforeningen af 1913 deltog.

1930'erne blev et årti med fremgang for sangforeningen, der fik flere medlemmer og deltog i stadig flere arrangementer, dog var økonomien stadig dårligere p.gr.a. tiderne, og nogle medlemmer gik arbejdsløse, hvilket gjorde det svært at inddrive kontingentet. Blandt de mange arrangementer fra denne tid kan nævnes sangforeningens opførelse af farcen "I Galehuset" på Hotel Thy i 1937, hvor salen var fyldt, og samme år koncert med de samvirkende fire sangkor og Einar Nørby som solist. Og dette arrangement gav også anledning til fuldt hus på Hotel Aalborg. Året efter kunne foreningen fejre 25-års jubilæum.

Men i øvrigt vil det føre for vidt at gennemgå alle de arrangementer, foreningen deltog i. Dog skal besættelsesårene nævnes, idet det også for sangforeningen var en særlig tid. Foreningen arrangerede alsang i plantagen, hvor også byorkestret deltog. Alsangen fik kæmpetilslutning, og en tusindtallig skare sang med på

vore kendte danske sange. Og dermed markeredes på fredelig vis modstanden mod besættelsesmagten. I øvrigt genoptog sangforeningen hurtigt sine aktiviteter som andespil, koncerter, fester og meget andet.

Thisted - Skien

I efterkrigsårene blev kontakten til udenbys sangkor udvidet til venskabsbyen i Norge. Skiens Arbejder Mandskor besøgte Thisted i sommeren 1947. Hele byen var iklædt norske farver, og forretningerne havde pyntet norske vinduer, der var modtagelse på Store Torv, ved borgmester Bjerregård, stor koncert i friluftsteatret og middag på Hotel Aalborg. Jubelen over den genvundne frihed lyser ud af dette møde med de norske brødre. Næste sommer - efter en vinter med grundig sangtræning - skulle Thisted-boerne på besøg i Skien, og ca. 40 sangere med damer drog nordpå -mange på deres første udlandsrejse. Disse møder var præget af sangerglæde, nationalt sammenhold og venskab. Deltagerne var indkvarteret privat, og der knyttedes personlige forbindelser over Skagerak, der holdt mange år frem. De følgende år skabtes yderligere udlandsforbindelser med besøg i Thisted af Tell Jodler Chor fra Schweiz i 1950 og det skotske pigekor Alva Youth Club Girl Choir i 1951.

Sangernes Hus i Plantagen

Sangforeningen af 1913 var arrangør eller deltog på forskellig vis i mange kulturelle aktiviteter i 1940'erne, samtidig var økonomien forbedret, og foreningen havde efterhånden samlet en lille kapital. Marts 1952 købte

foreningen den gamle restaurant "Sommerlyst" i plantagen, som herefter kaldtes "Sangernes Hus". I øvrigt var det Skandinaviens første "Sangernes Hus", der blev indviet i januar 1954 efter en periode, hvor huset var blevet renoveret, isoleret, malet og tapetseret og i det hele taget indrettet til det nye formål. Huset blev herefter rammen om foreningens mere daglige aktiviteter som sangtræning, møder, dilettantkomedier, torskegilder, præmiewhist o.s.v.

Sangforeningen oplevede en opblomstring i 1930'erne - måske under indtryk af de svære tider. Denne succes blev endnu stærkere i besættelsesårene, og det fortsatte efter befrielsen. Foreningen satte et mærkbart præg på det folkelige kulturliv i byen i disse årtier dels som arrangør og deltager i store og små koncerter, men også i form af det mere almindelige sociale samvær bl.a. de ugentlige sangøvelsesaftener. I 1950'erne blev opbakningen nedadgående og korets mangeårige dirigent Fredskild måtte p.gr.a. af alder efterhånden afløses, hvilket også gav problemer. Foreningens storhedstid var ovre, og den gik langsomt i opløsning, bl.a. solgtes huset i plantagen til KFUM-spejderne i 1968. Sangforening som en væsentlig del af det folkelige kulturliv fik ikke den samme betydning i 1960'erne, og man kan stille spørgsmålet, hvorfor? - Velfærdssamfundet, konkurrencen fra radio og tv, moden og nye kulturelle strømninger?

Kilde:

Efter optegnelser af Magnus Knudsen, medlem fra 1936, kasserer 1941-52, formand 1952-55.

(Kilde: Historisk Årbog for Thy og Vester Hanherred 1992, side 139-142).

Thisted Sangforening og Skien Arbeidermannskor giver koncert i Friluftsteatret, Thisted. Thisted t.v. og Skien t.h.